

Tas Latweefchu draugs.

1839. 25 Mai.

21ma lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Rihges. Pagahjuscha neddelâ tē karstâ laizinâ pahris jaunektu no kingu kahrtas eet peldetees Daugavâ; un weens, no 17 gaddeem, kas arri saweem wezzakeem un fshlmeistereem bija par leelu preeku, peldoht no krampja tohp fagrahts un nosliht st. Tif pehz dauds stundahm isdewahs, wiina meefas uhdēni atrast, un iswilkt. Laikam wiinu wehl buhtu glahbis, ja tuhlin kahds drohschs wihs buhtu bijis klah, kas labbi prastu peldoht un arri us brihtinu pa uhdens appakfchu buht. — Mehš saweem lassitajeem gan lohti pateiktum, ja tee mums sinu laistu, kur tē pa Rihgu tahds wihs atrohdotees, kas to mahk; jo tad gan gahdatum, ka wiina wahds wisseem paliktu sinnam; un tad arri lehti warretu notift, to nohtes laikâ dabbuht par paligu.

Bijam preeksch mas deenahm tē kohpâ ar kahdu kungu, kas leels dahrsu mihtotajs, un tas, kad mehš pehz wiina dahrsa waijazam, mums, lohti scheslo-damees, stahstija, ka fausa laika deht wissi wiina sirni un puppas, kautgan lee-koht aplaistih, jau effoht itt kâ sawihguschas. — Bet to paschu deenu mehš zeeredamees nahzam zitta kunga dahrsâ, un brihnojamees, tur sirnus un puppas atrast labbi auguschas. Waijazam kungu: Wei tad jums, zeenigs kungs, laikam irr sawada gudriba pee sirnu un puppu fehshanas, ka tahs juhfu dahrsâ ir fausâ laikâ tif labbi aug. Un luhf, winsch atbildeja: Sehjam winnas gan drufzin zittadi, ne kâ zittâs mallâs noteek. Mehš pa sawahm doh-behm ar schkippeli dsennam garriniski trihs waggas jeb rennes, un schahm leekam sawus sirnus woi puppas, eedihguschas, dibbenâ blakku blakkam, leijam uhdēni wirsū, wissu waggu pilnu, un tad ar fausu semmi to waggu apflahjam. Zaur to noteek, ka fehklai flapjums ilgi paleek; un kamehr mehš es tâ esmu darrijuschi, tamehr sirni un puppas mums ar ween irr isdewuschees.

Is Baiēru walsts, Wahzsemme. Ne fenn tur pulks wihrus us ahtrahm rohkahm ar kruhti apfirge, un ne weens ne sinnaja, zaur ko. Dokteri dohmaja un dohmaja, kamehr atradde, ka tee wissi tabaku bija smohkejuschi, ko fabrikants bija eepakkejis tahdâs sakkâs papihres, kas bija pehrwetâs ar neweffeligu pehrwi; jo schi tabakam weetahm bija eewilkfuses un wihtreem kruhtis aismakfufe.

Is Parihsches. Ir pats tas netaisns ustraugs ewangeliumâ (Luhf. 16, 3.) zittahrt kaunejahs eet deedeht; bet muhsu laikôs daschi kaudis tif besdeewigi, ka wiina ne ween gluschi aismirist, saweem behrneem Sibraka

(40, 29.) gudru padohmu labbi eemahjijt: "Mans behrns, ne dohdees tewâ dshwofchanâ us deede elefchanâ"; bet wehl behrnus paschi is fuht a fadeedeleht, fo preeksch leekas ehfchanas woi dserfchanas winneem nest mahjâs. — Pagahjufchâ seemâ eeksch Parihshes nahje mass nabbaga puifis, ac sstrandahm muggurâ un no aufstuma drebbedams, fahdâ nammâ un luhdse kungus, lai winnam taujohf fehfi drufzin pee ugguns filditees. Rungeem firds eescheljahs pahf to nabbadsinu un winnam schlinkoja wezzas drehbess, lai us preekschu fitaki gehrbjâhs. Ur leelu pateizibu puifis drehbess fanehme un gahje prohjam. Bet ohtrâ rihtrâ fungi to puifu atfal eerang us eelas, bet tannis paschâs sstrandâs. — "Puif, fur tu tad tahs drehbess lizzis, fo tew waffar schlinkojam?" — "Al, zeenigi fungi, tahs man tehws nonehnis." — "Nu, tad tew wehl dohsim zittas!" — "Paldeems, bet arri tahs winsch man nems nohst, ne mas ne gribbedams, ka es labbas drehbess walfaju; jo teiz, es winnam tad gan masal' scheflastibas aonestu!" —

No Ehr gemes, Wid semmê. (22. April.) Schodeen atlaidam skohlas behrnus us mahju. Zeenigs leeskungs un zitti fungi bija abtraufschu luhfoht; fo muhsu behrni bija mahjijschess un wisseem bija preeksch redsoht, ka muhsu skohlmeisters welta ne bija strahdajis ar behrneem. — Wiffadas jaukas dseefmas dseedaja us schetrahm balsim tee behrni, kas diwi un trihs seemas skohlâ bija. Winnu rakstus ne warreja smahdeht wis, fo paschi bija isdohmajuschu. Ur rehfinaschanu us tahpeles un galwâ gahje deefgan labbi. Jautaschana par swehteem bibeles stahsteem isdewahs ar labbi. Weidsoht mahjitaiss ar pantahzifchanas wahrdeem muhs usunnaja un ar swehtschanun muhs atlaide. Schetri behrni pa wiffam no skohlas schkibrâhs. Lat nu schehligais Deems dehd, ka warretu auglus nest no tahs labbas sehklas, fo par schuem gaddeem isfehje winnu firds semmê! Zits, kas sinn, ka ne prassih: Kas num buhschoht buht ar schuem behrneem, kas no skohlas atlaisti? Woi nu buhs tahdi kundsin, kas bes darba maifi dabuhhs? — Lai Deems pasarga! Tahdu kundsinu jaw redsam daudh, kas bes kreena darba wasajâhs pa plattu pasauli. Us finkofchanu un lepnibu ne mahjiam kawus skohlas behrnus. Maise winneem ne buhs gattawa ne fur bes gahtas puhleschanas. Ur us to essam preezigi, ka muhsu behrni labbi darbu buhs ismahjijschess, ka winneem bailes ne buhs no darba, lai nu winnus leef, fur gribb. Derrehs tehwan gan mahjâ pee semmes kohfchanas un zittur ar! Ur ja gribb sinnaht, kas ihsti winneem lizzis no skohlas, tad lai prassa pascheem behrneem, gan jau prattih labbi arbildeht. Tapatt atbildehs, ka ras, kas bija uwerdigs, kam Deems azzis atdarriis walfâ. Dee, kas tumfiba sehdeja, nu preezajâhs, ka gaisminu reds, ka zellu reds, kas aiswedd us muhschigu laimi. Schehl winneem ne buhs, ka skohlâ bija; to ween schehlohs, ka skohlas laiks ohtri aiskrehjis, ka tahs frehtitas deenas un stundas pa gallam, fur schehligs Pestitaiss pee winneem peestahjâhs, klandsinadams pee winnu firds durwin, dshwes weetu pee winneem mekledams. To ween schehlohs muhsu behrni, ka us preekschu tas Kungs ta wais ne nahs pee winneem firds tihruminus apfeh! — Palifs gan winnu prahtrâ un peemineschanâ ta Kungai schehlastiba;

tapeh; zerrejäm, fä bes augteem ne paliks mahziba. Buhs, ar Deewa paligu, tahdi behrni, fas semmê ne eeraks to pohdu, fo tas Rungs winneem eedewis us augteem, fas to galsnu ne lîks appaksch puhra, ar fo Deews winaus apswehtijis. Buhs Deewam un mums par preeku un gohdu! — lbi —

Is Widsemmes mums wehl zittas grahmatas irr atnahkuschas, fas atbild us to mihsigu waizaschanu deht basnizas pehrmindereem (Luhko 14tâ lappâ) un fas to leetu drihs tã patt isteiz, fã jau 16ta. Bet eeksch weenas grahmatas meh's tok tahm pasihstamahm sinnahm blakkam wehl zittas atrohdam, fas gan wehrte, fã tahs fluddinajam un fo te eeleekam: "Ja gaddahs, fã fehlmindereem (pehrmindereem) wezzuma jeb nespehka deht paligus eezelt fehlminderu darbã, — tad teem no mahzitaju un no basnizas pusses tahs paschas atweeglinaschanas irr nowehletas; — bet no walsts pusses zittã muishã scha noliktu atlihdsinaschanu pa pussi ischfire us abbahm mahjahm, zittã atkal woi weenai woi ohtrai mahjai ween teek, itt fã walsti par taisnibu atrohd." —

"Wissas schahs atlihdsinaschanas draudses wezzakeem tik basnizas fehlminderu falposchanas deht ween irr nowehletas, tas irr: tik par to puhlinu un laika faweschanu ween, fas winneem useet zaur laizigu draudses un basnizas kohpschanu; — turpretti to garrigu falposchanu, fas winneem irr draudses wezzaku ammatã, t. i. tik patt pee behrni pahrfklusischanas, tik patt pee zittas draudsesdwehsefu gannischanas, — to arri muhsu basnizas fehlminderi lihds fã wissi zitti winneem eezelti paligi draudses wezzaku darbã, bes wissas atlihdsinaschanas strahda. To winneem tas Rungs ween maksã, fas tohs derrejis. Tas winneem sirds preeku us scho darbu dewis un arri pee scha darba laizigi jaw preeku teem peeschfire, fãd ar augteem wiannu puhlinu apsweheti, — un tas muhschibã to gohdibas frohni teem eedohs, par fo 1 Petera grahmatas 5ta nodakka raksta: fãd pats augstais un ihstais gans atspihdehs, tad juhs dabbuseet nesawihstamu gohdibas frohni, — juhs wezzaji, fas Deewa gannamu pulku gannait un ustraugait, nepeespeesti, bet ar labbu prahtu, ne negohdigu pelnu deht, bet no sirdsdibbena, nedf fã waldidami pahre ta Kunga daku, bet preekschshimes buhdami gannamam pulkam. — r."

Al, fãd to buhtum agraki sinnajusch!

Memm pufstrefchu pohdu fmaliki sagreestis ekfeles, 1 puhru rudsu = mistus jeb 4 seezinus rudsu = un 2 seezinus meeschu = mistus, fojaz tohs ar uhdeni, furrã papreeksch 2 mahyzinas fahis irr iskaufchts, un apmihzi fã maiseti, zeppi masds fukfulischds, un barro ar teem sawus sirgus. — Desmit mahyzinas tahdas ekfela: maises pee teek, sirgu par deenu un nakti usurreht, un irr tik dauds rehkinajams, fã pohds feena. — C. M. — r.

Mafas Lihsites jehriusch.

Behrna dseefmina.

Ar scho dseefminu aukla Anne dauds wakkareem mafu Lihsite ter eemidsinajusi. Lihsite, jau ar meegu laudamees, patti leek un luhds, lai dseeb: "jehriusch beh!" un dseeb

pattl eefahkumâ libds, it stipri, bet prohti ar fatru persiti so lehni un fluffati, kameht
faldais meegs mafas luhpinas libds ar astinahn flehgtin aischlehd. Gan arri ihpatâ
meldinsch irr Annel preeksch sawu jehra-dseefminu; bet kahda ta dseefma, tahds ar
ridsan meldinsch! — abbi kohpâ rik labb fâ meega sahles. Nu tad warr buht, fa
arri zittâ mallâ wehl kahda gohdiga aufletaja, woi kahda mihta behrnu mahte ne smah-
dehs scho dseefminu, bet mehginahs ar to sawu behrninu midstaht. Zo par meldiju
naw behdas; to ilweena, fam tiffai balsâ un labbas ansis, patti ahtri gan atraddihâ
un ferwin taifihâ; un tâ buhs labbi; gan redsefi! kad tiffai mihtam meegam warr pee-
kkubt ar gohdu! —

1. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Mans jehrinsch atstahj kuhri,
Stradala pa sehtu,
Re sinn drohfschu weetu;
Tad brehze jehrinsch: beh!
Tad brehze jehrinsch: beh!

2. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Ram jehrinsch atstahj mahti?
Sunni wiinnu rehje,
Jehrinsch behgdams strehje,
Tad jehrinsch brehze: beh!

3. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Mans jehrinsch muht us meschu;
Eur jau wilki gauda,
Jehrinsch drebh un rauda,
Tad blaujoht brehze: beh!
Tad blaujoht brehze: beh!

4. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Nu atpakkal no krummeem,
Steigschus streij us mahjahm,
Palluppe ar fahjahm,
Tad krihtoht brehze: beh!
Tad krihtoht brehze: beh!

5. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Kaug', paschâ zellâ grahwis!
Jehrinsch less pahr grahwu,

Eckriht, peld pa rahwu,

Tad brehfdams brehze: beh!
Tad brehfdams brehze: beh!

6. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Jau mahjas jehram rahdabs;
Ceraug wehl us lauku
Lapfu it nejauku;
Tad atkal brehze: beh!
Tad atkal brehze: beh!

7. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Kâ traks nu streij zaur wahrteem,
Peedausahs ar galwu,
Modihrahâ sew spaltwu;
Tad stipri brehze: beh!
Tad stipri brehze: beh!

8. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Senn mahte faug un gauda,
Ceraug klibbu jehru,
Affinis tâ swehru;
Tad abbi blahwe: beh!
Tad abbi blahwe: beh!

9. Beh! — mans jehrinsch: beh! —

Fai behrnini un jehri
Waleek sawâ kuhri,
Re ees winneem gruhri;
Tad aplam ne brehfs: beh!
Tad aplam ne brehfs: beh!

R. C. —

Tahs mihtlas usminna, fas preekschajâ lappâ: Behrse.

Libds 23. Mai pee Ribges irr atnahkuschî 755 fuggi un aischbraukuschî 162.

Wrihw drikkht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:
Dr. C. E. Napier sky.